

Máté Zoltán

A duális képzés munkaerőpiaci beágyazása, a duális képzési igények felmérése

Zoltán, Máté

The Embedding of the Dual Training into the Labour Market, a Survey of the Needs for the Dual Training

BEVEZETÉS

A TÁMOP – 4.1.1.F – 14/1/KONV-2015-0016 jelű „Duális és kooperatív képzések fejlesztése a Szolnoki Főiskolán” 2. Képzésfejlesztés alprojektben belül kiemelkedő jelentősége volt a Szolnoki Főiskola duális képzéseinek továbbfejlesztése, a duális gyakorlati szabályzat kidolgozása, a Duális és kooperatív képzési kézikönyv szakonkénti elkészítése a vállalatok számára.

Az alprojekt témán belül szinte a teljes oktatói gárda bevonásra került, természetesen kiemelt szereppel bírt az oktatásszervezést vezető rektorhelyettes, valamint az alapképzési szakok, mind a szakirányos továbbképzési szakok szakfelelősei, valamint külső konzorciumi partner által megbízott vállalkozások szakemberei.

A duális és kooperatív képzések fejlesztése a jelenlegi felsőoktatási szakpolitika kiemelt prioritása, hiszen az (felső) oktatásnak kiemelt szerepe van a gazdasági folyamatok támogatásában, a gazdaság növekedésének előmozdításában és biztosításában. Az oktatásnak a gazdasághoz fűződő alapvető kapcsolódási pontja a munkaerőpiac kínálati oldalának oktatáson keresztüli alakítása.

Az oktatás hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók olyan tudással és kompetenciákkal legyenek felvértezve, amelyek hozzásegítik őket a munkaerő-piacon történő sikeres megjelenéshez, illetve a munkaerőpiac keresleti oldali igényeinek való megfeleléshez. De ma már a tudás elsajátítása nem kizárólag a lexikai tudás elmélyítését jelenti, hanem egyre inkább igényként fogalmazódik meg a felsőoktatási intézményekkel kapcsolatban azoknak a gyakorlati kompetenciáknak, készségeknek és képességeknek az átadása, amelyek szükségesek az egyes szakterületen történő munkába állás szempontjából.

TEVÉKENYSÉG

A projekt indulásakor a projekt- és 2. Képzésfejlesztés alprojekt vezetése a részletes feladatok meghatározását követően a szakmailag illetékes egységvezetői javaslatok alapján rögzítették az egyes alprojekt, illetve azon belüli témafeladatok felelőseit, végrehajtóit.

A **Duális képzés munkaerőpiaci beágyazása, a duális képzési igények felmérése** témán belül az alábbi feladatok kerültek meghatározásra:

1. táblázat

TÁMOP – 4.1.1.F – 14/1/KONV-2015-0016 projekt **Duális képzés munkaerőpiaci beágyazása, a duális képzési igények felmérése** téma feladatai

1.	Duális gyakorlati szabályzat kidolgozása
2.	Duális és kooperatív képzési kézikönyv szakonkénti elkészítése a vállalatok számára
3.	Képzők Képzése Hospitálási program lebonyolítása
4.	Coo-Repeta képzésmentedzsment és távtanulási rendszer kialakítása, tartalmi feltöltése, alkalmazásfejlesztés, betanítás
5.	Gyakorlati oktatói kompetenciákat fejlesztő képzés
6.	Workshop képzési területenként
7.	Vállalati attitűd-formáló, személyiségfejlesztő tréningek

Forrás: TÁMOP – 4.1.1.F – 14/1/KONV-2015-0016 projektdokumentáció

A fenti feladatok teljesítésének időbeni ütemezése végett GANTT diagramban kerültek rögzítésre az egyes elvégzendő pontok.

2. táblázat

A TÁMOP – 4.1.1.F – 14/1/KONV-2015-0016 projekt **Duális képzés munkaerőpiaci beágyazása, a duális képzési igények felmérése** részletezése

feladat	május	június	július	augusztus	szeptember	október	november
1. Témafelelős (duális képzés munkaerőpiaci beágyazása, a duális képzési igények felmérése)							
2. Duális gyakorlati szabályzat kidolgozása							
3. Duális és kooperatív képzési kézikönyv vállalatok számára szakonként							
4. Képzők képzése – hospitálási programok szervezése, utaztatás, szállás, ellátás 6 szak, 5 vállalati szakember 5 nap tartózkodás							
5. Coo-Repeta képzésmentedzsment és távtanulási rendszer kialakítása, tartalmi feltöltése, alkalmazásfejlesztés, betanítás							
6. Gyakorlati oktatói kompetenciákat fejlesztő képzés							
7. Workshop képzési területenként							
8. Vállalati attitűd-formáló, személyiségfejlesztő tréningek							

Forrás: TÁMOP – 4.1.1.F – 14/1/KONV-2015-0016 projektdokumentáció

A Duális képzés munkaerőpiaci beágyazása, a duális képzési igények felmérése a Duális Képzési Tanács ajánlásainak figyelembevételével történt.

3. táblázat
Intézmény és a duális vállalati partnerek közös folyamatai - Duális képzés előkészítése

Tevékenységek	Végrehajtó	Esedékesség	Kimenet
<p>Duális tanmenet, és tanrend kialakítása és véglegesítése</p> <p>Az adott szak, szakirány duális képzéséhez kapcsolódó tanmenet és tanrend kialakítása, és a duális partnerekkel történő részletes ismertetése</p> <p>Intézmény és a vállalati képzési program (képzési terv) illesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ A duális partner vállalatok által elkészített, az adott duális képzéshez kapcsolódó vállalati tanmenet, és tanrend kialakítása – képzési terv ☐ A vállalati és az intézményi duális menetrendek illesztése, és véglegesítése 	<p>Intézmény részéről:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Tantárgy felelős ☐ Duális oktatók fejlesztéséért felelős vezető ☐ Iparvállalati kapcsolattartó - képzés koordinátor <p>Duális partner oldalán:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Szakoktatók ☐ Oktatásfejlesztési koordinátor 	<p>A duális képzés indítását megelőző szemeszter – március</p>	<p>Adott szak, szakirány duális képzésének részletes, és mindkét képző fél által elfogadott menete, és képzési terve</p>
<p>Tananyagok elkészítése, véglegesítése</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ A duális tananyagokkal kapcsolatos követelmény rendszer kiadása <ul style="list-style-type: none"> o Az intézmény adott szak, vagy szakirányát képviselő oktatók által a duális képzés tananyagaival kapcsolatos követelmények elkészítése a KKK alapján vállalati tananyagok kidolgozása o A tananyagokkal kapcsolatos tartalmi és formai követelmények jelzése a duális vállalati partnerek tananyag kialakításáért felelős szakoktatói felé. ☐ Tananyagok fejlesztése 	<p>Intézmény részéről:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Tantárgy felelős ☐ Duális oktatók fejlesztéséért felelős vezető 	<p>A duális képzés indítását megelőző szemeszter – áprilistól 3 hónap</p>	<p>Adott szak, vagy szakirány mentén kialakított véglegesített duális tananyag (vállalati tananyag)</p>
<p>Képzők képzése</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Képzők képzésének oktatási tematika és metodika kidolgozása ☐ Oktatásban résztvevő intézményi és vállalati képzők és oktatók képzése 	<p>Intézmény részéről:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Duális oktatók fejlesztéséért felelős vezető ☐ Tantárgy felelős ☐ Duális oktatók fejlesztéséért felelős vezető 	<p>A duális képzés indítását megelőző szemeszter – áprilistól, júliusig</p>	<p>Képzők, oktatók duális képzéshez kapcsolódó képzése</p>

	Duális partner oldalán: ☒ Duális oktatók fejlesztéséért felelős Munkatáras ☒ Szakoktatók		
Gyakorlati képzőhelyek feltétel rendszerének véglegesítése ☒ A gyakorlati képzőhely feltétel rendszerének véglegesítése ☒ Oktatási menetrend véglegesítése	Intézmény részéről: ☒ Iparvállalati kapcsolattartó - képzés koordinátor ☒ Évfolyam felelős Duális partner oldalán: ☒ Oktatásfejlesztési koordinátor ☒ Évfolyam felelős	A duális képzés indítását megelőző szemeszter-áprilistól, júliusig	Egyeztetett ellenőrző listák a gyakorlati képzőhely felszereltségéről

Mindezen feltételek szerint a duális felsőfokú képzéstől elvárt eredménykimenet az 1-2 év gyakorlati tapasztalattal rendelkező friss diplomás, aki rendelkezik az alábbi kompetenciákkal:

- az intézményekben nem oktatott szakmai ismeretek
- adott vállalat(ok)hoz köthető specifikus szakmai ismeretek
- önálló munkavégzési képesség
- csoportos munkavégzési képesség
- fejlett munkavégzési hatékonyság és eredményesség
- vállalati és munkakultúra terén szerzett jártasság

Törekedtünk továbbá arra, hogy a vállalati szakaszban eltöltött úgynevezett vállalati gyakorlat és az intézményi szakaszban tanultak között kapcsolatnak kell lenni, amely függ az adott vállalat munkaerő-piaci igényeitől és az alkalmazott technológiától. A vállalatnál eltöltött időszak tartalma az alábbi négy komponens alapján került meghatározásra:

- specifikus gyakorlati képzés a vállalkozásnál;
- hallgató bevonása konkrét „üzemi” gyakorlati feladatokba;
- projekt jellegű munka az önálló munkavégzés képességének megteremtése érdekében;

- „puha” készségek és munkakultúra megtanítása.

A projekt indításakor a témához kapcsolódó feladatok konkretizálása és időbeli leosztása az alprojekt vezető irányításával és az illetékes szakfelelősök-tanzékvezetők bevonásával történt meg. A téma első nagy feladata a duális gyakorlati szabályzat kidolgozása. Ennek érdekében, minden duális képzést kialakítandó szak képviselőjében részt vettünk olyan országos egyeztető fórumon, ahol a duális képzés hazai alapvetései kerültek meghatározásra. E tapasztalat figyelembe vételével került megalkotásra a duális gyakorlati szabályzat.

Az alprojekt következő feladata a duális és kooperatív képzési kézikönyv szakonkénti megalkotása a vállalatok, vállalkozások számára. Itt a képzés követelményeinek meghatározására került sor a vállalkozások tekintetében.

A képzők képzése –hospitálási program keretein belül, hat szak, szakonként több szakember, öt napon keresztül ismerte meg a jelenlegi és, a jövőbeli duális képzéshez tartozó főiskolai képzés jelenlegi gyakorlatát. Egyeztetésre kerültek a vállalati igények, valamint a főiskolai elvárások a duális képzésben részt vevő hallgatókkal kapcsolatban.

Coo-Repeta képzésmenedzsmment és távtanulási rendszer kialakításra, került, annak tartalmi feltöltése, alkalmazásfejlesztés, betanítás

A külső konzorciumi partner által megszervezett „Gyakorlati oktatói kompetenciákat fejlesztő képzés”, valamint a „Workshop képzési területenként” és a „Vállalati attitűd-formáló, személyiségfejlesztő tréningek” megalapozták és lehetővé tették a duális képzés vélhetően sikeres bevezetését.

EREDMÉNYEK

A TÁMOP – 4.1.1.F – 14/1/KONV-2015-0016 jelű „Duális és kooperatív képzések fejlesztése a Szolnoki Főiskolán” 2. Képzésfejlesztés alprojekten belül a „Duális képzéseinek továbbfejlesztése, a duális gyakorlati szabályzat kidolgozása, a Duális és kooperatív képzési kézikönyv szakonkénti elkészítése a vállalatok számára” témához kapcsolódó feladatok elvégzésével teljes körűen megteremtődtek a duális képzések operatív feltételei a Szolnoki Főiskolán. A szakonkénti duális képzési szabályzatok egységes szerkezetűek, amelyek megfelelnek a Duális képzési tanács által is elvárt követelményeknek. A duális képzési szabályzatok készítői figyelembe vették a duális

fehérkönyvben foglalt szempontokat és a saját tapasztalataikat.

ÖSSZEZÉS

A TÁMOP – 4.1.1.F – 14/1/KONV-2015-0016 jelű „Duális és kooperatív képzések fejlesztése a Szolnoki Főiskolán” 2. Képzésfejlesztés alprojekten belül a „Duális képzéseinek továbbfejlesztése, a duális gyakorlati szabályzat kidolgozása, a Duális és kooperatív képzési kézikönyv szakonkénti elkészítése a vállalatok számára” témához kapcsolódó feladatok a projekt által biztosított időkeretben elvégzésre kerültek. A feladatok elvégzésében résztvevők a tudásuk legjavát adták a teljesítések során, figyelembe vették a felsőoktatás szabályozási környezetét, a fenntartó elvárásait, a bevezetendő képzési formák nyújtotta lehetőségeket és a duális képzési tanács által kibocsátott dokumentációk tartalmát. Mindezek eredményeként a Szolnoki Főiskola felkészült a meglévő alapszakjain a duális képzések folytatására a korszerű piacképes ismeretekkel rendelkező frissdiplomások kibocsátásának érdekében.

1. ábra: Duális képzési modell – intézményi folyamatok rendszer

Forrás: ForArea Gazdaságfejlesztő Kft. 2015.